

Sygn. akt VIII Ka 193/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2021 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący sędzia Przemysław Wasilewski

Protokolant Izabela Zinkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2021 roku

sprawy D. K.

obwinionej o czyny z art. 10 ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3 i 3b Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z § 18 ust. 1 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy B. stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XIV/199/15 Rady Miasta B. z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy B. i inny;

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionej

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 04 grudnia 2020 roku, sygnatura akt XIII W 908/20

I. Zaskarżony wyrok zaoczny zmienia w ten sposób, że:

A. uniewinnia obwinioną D. K. od popełnienia czynu z art. 72 k.w.;

B. za czyn przypisany obwinionej z punktu I wniosku o ukaranie orzeka wobec obwinionej karę grzywny w wysokości 50,- (pięćdziesiąt) złotych.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. J. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) złotych, w tym kwotę 96,60 (dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt groszy) złotych podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

III. Zwalnia oskarżoną od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w części skazującej.

IV. Kosztami sądowymi w części uniewinniającej obciąża Radę Miasta B..

UZASADNIENIE

D. K. została obwiniona o to, że:

I. w okresie od 24 maja 2019 do 4 lipca 2019 r. będąc właścicielem nieruchomości położonej przy ul. (...) w B. - działki o nr.(...) - (...) wbrew obowiązkowi nie utrzymała na jej terenie czystości poprzez to, że nie usunęła z terenu przedmiotowej nieruchomości odpadów komunalnych w postaci: papierów, folii, szkła, plastików, tj. o wykroczenie z art. 10 ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3 i 3b Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z § 18 ust. 1 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy B. stanowiącego załącznik

do Uchwały Nr XIV/199/15 Rady Miasta B. z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy B..

II. w okresie od 24 maja 2019 do 04 lipca 2019 r. będąc właścicielem nieruchomości położonej przy ul. (...) w B. - działki o nr. (...)— (...) wbrew obowiązkowi nie zabezpieczyła miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia człowieka tj. budynku znajdującego się na nieruchomości,

tj. o wykroczenie z art. 72 kw.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem zaocznym z 04 grudnia 2020 r. (sygn. akt XIII W 908/20) obwinioną D. K. uznał za winną popełnienia zarzuconych jej czynów i za to na podstawie art. 72 kw w zw. z art. 9 § 2 kw orzekł wobec obwinionej karę grzywny w wysokości 200 złotych. Zwolnił obwinioną od ponoszenia kosztów postępowania w sprawie.

Apelację od powyższego wyroku wniosła obrońca obwinionej, skarżąc rozstrzygnięcie w całości na korzyść mocodawcy.

Na zasadzie 104 § 1 pkt 7) k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. oraz 109 § 2 k.p.w. w zw. z art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt. 1 i 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzuciła:

1. obrazę prawa materialnego tj. art. 72 k.w. poprzez jego zastosowanie i błędne przyjęcie, że budynek przy ul. (...) w B. stanowił miejsce niebezpieczne w rozumieniu art. 72 k.w., podczas gdy - jak wynika z ugruntowanej linii orzeczniczej miejsce niebezpieczne to takie, które na skutek swoich szczególnych warunków stanowi powszechną groźbę dla zdrowia lub życia ludzkiego, natomiast nieruchomości przy ul. (...) nie jest miejscem powszechnie dostępnym, stanowi nieruchomość prywatną i nie zagraża nieokreślonej grupie i przypadkowych osób, lecz jedynie każdoczesnych użytkowników budynku, w związku z czym brak jest koniecznego dla uznania nieruchomości należącej do obwinionej za miejsce niebezpieczne znamienia powszechności zagrożenia;

2. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 8 k.p.w. w zw. z 7 k.p.k., w zw. z 82 § 1 k.p.w. w zw. z art. 410 k.p.k., która miała wpływ na treść orzeczenia, poprzez błędną, dowolną, jednostronną i wybiórczą, dokonaną z pominięciem zasad doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, przejawiającą się w odmowie przyznania wiarygodności wyjaśnieniom obwinionej, co doprowadziło do błędnego uznania, że naruszenie przez nią zasad dbałości o nieruchomość było zawinione.

Z ostrożności procesowej, na mocy art. 427 § 3 k.p.k. obrońca wniosła o: dopuszczenie dowodu z dokumentów załączonych przez obwinioną do pisma z dnia 3 grudnia 2020 r. skierowanego do Komendanta Straży Miejskiej w B., na okoliczność ustalenia, iż obwiniona poczyniła szereg zabezpieczeń na nieruchomości przy ul. (...), zabezpieczając ją przed dostępem osób niepożądanych.

Wskazując na powyższe zarzuty, a na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. skarżąca wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionej D. K. od popełnienia zarzucanych jej wykroczeń.

Ponadto, wniosła o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały uiszczone w całości ani w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionej po części co do czynu z art. 72 k.w. okazała się słuszna co do kierunku, w jakim zmierzała. Skutkowała uwzględnieniem wniosku w/w w zakresie zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem obwinionej od postawionych jej zarzutów. W pozostałej części środek odwoławczy został uznany za niezasadny.

W ocenie Sądu Odwoławczego obrońca trafnie wskazuje, że w przypadku czynu z art. 72 k.w. nie zostało wyczerpane znamie „miejsca niebezpiecznego”. Zgodnie z tym przepisem odpowiedzialności za popełnienie wykroczenia podlega

osoba, która wbrew swemu obowiązkowi nie dokonuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia człowieka. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że „miejszem niebezpiecznym (...) jest miejsce, które z powodu swych szczególnych warunków stanowi ciągłą i powszechną, a nie tylko przypadkową, groźbę dla życia lub zdrowia ludzkiego. Nie jest nim miejsce, w którym niebezpieczeństwo to występuje przypadkowo w stosunku do danej tylko osoby i nie z powodu szczególnych warunków, związanych z tym miejscem, lecz wskutek nieszczęśliwego zbiegu zdarzeń (np. poślizgnięcie się na wyfroterowanej posadzce)” (M. Siewierski, Kodeks karny..., 1958, s. 498)” J. Piórkowska-Flieger [w:] Kodeks wykroczeń. Komentarz aktualizowany, red. T. Bojarski, LEX/el. 2021, art. 72). Słusznie obrońca wskazuje, że miejsce w którym występuje zagrożenie powinno charakteryzować się dostępnością nieograniczonej liczby osób, należy je wiązać z miejscem publicznym. Z wniosku o ukaranie i załączonych dowodów wynika, iż niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzkiego pojawiało się w momencie bezprawnego wkroczenia do budynku znajdującego się na prywatnej posesji (wyburzone wewnątrz budynku ściany działowe, dziury w podłodze i dachu, brak balustrad). Z materiałów dowodowych nie wynika, aby stan budynku zagrażał miejscom w których pojawiają się postronne osoby poruszające się publicznymi ciągami komunikacyjnymi lub przebywającymi w miejscach publicznie dostępnych (chodniki, jezdnie, trawniki, place zabaw). Osoba potencjalnie zagrożona, musiała najpierw bez upoważnienia wejść na prywatny teren, a następnie do znajdującego się na nim domu. Z całą pewnością posesja, dom opisany w punkcie 2 nie stanowią miejsc publicznych, a rodzaj stworzonego zagrożenia nie wiązał się z osobami poruszającymi się po terenie powszechnie dostępnym.

Dlatego Sąd Odwoławczy uwzględnił zarzut obrońcy dotyczący czynu z art. 72 k.w., zmienił wyrok Sądu Rejonowego w tym zakresie i uniewinnił obwinioną od popełnienia tego czynu.

Jeśli chodzi o czyn drugi z art. 10 ust. 2 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3 i 3b Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zw. z § 18 ust. 1 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy B. stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XIV/199/15 Rady Miasta B. z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy B. Sąd nie podzielił żadnego ze sformułowanych w apelacji zarzutów. W ocenie Sądu Odwoławczego, w tej części Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób obszerny, dokładny i skrupulatny, wyciągając trafne wnioski przede wszystkim w przedmiocie winy obwinionej D. K.. Procedował zgodnie z zasadami postępowania i nie dopuścił się obrazy wskazanych przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Ustalenia faktyczne poczynił w oparciu o całość zgromadzonego i ujawnionego w toku rozprawy głównego materiału dowodowego (art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w.), który ocenił z poszanowaniem reguł wynikających z art. 4 k.p.k. i 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. Zajęte stanowisko należycie uzasadnił w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, wskazując tam fakty, które uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.w.).

Bezpośrednim przedmiotem ochrony w art. 10 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest dopełnienie obowiązków, których realizacja ma zapewnić odpowiedni stan czystości i porządku w gminie. Obowiązki te zostały sprecyzowane w art. 5 ust. 1 pkt 3 i 3 b w/w ustawy (zbieranie w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz sposobem określonym we wskazanych przepisach; pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy i przepisami odrębnymi). Ze zgromadzonego materiału zdjęciowego oraz zeznań świadków w sposób nie budzący najmniejszych wątpliwości wynika, że przedmiotowa nieruchomość była zanieczyszczona odpadami komunalnymi w postaci butelek szklanych, plastikowych, folii, puszek, plastików i innymi. Opisana przez obrońcę sytuacja obwinionej – podeszły wiek, nie panowanie nad zanieczyszczaniem posesji przez sąsiadów i osoby postronne, nie mogą być podstawą do uwolnienia w/w od winy, bowiem z załączonych do pisma obwinionej z dnia 03 grudnia 2020 r. – wydruków zdjęć (k. 67-71) obrazujących stan posesji na datę złożenia pisma wynika, iż sposobem na pozbycie się problemu było założenie bramy i drzwi do budynku oraz zabudowanie otworów okiennych w budynku prowadzących na tą posesję. Dlatego prawidłowo w tej części wniosku o ukaranie Sąd Rejonowy uznał obwinioną za winną popełnienia tego wykroczenia. W całości należy podzielić zaprezentowaną przez Sąd Rejonowy argumentację w powyższym zakresie. Sąd Okręgowy

uznał, że wymierzenie kary grzywny w wysokości 50,- złotych za ten czyn będzie karą sprawiedliwą i z całą pewnością wystarczającą na przyszłość dla zapobieżenia popełnienia podobnego wykroczenia przez ukaraną.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uniewinnił obwinioną od zarzutu odnośnie czynu z art. 72 k.w. i utrzymał rozstrzygnięcie Sądu I Instancji w pozostałej części.

Na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 j.t.) Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy obwinionej kwotę 516,60 zł (420,- zł netto powiększone o podatek VAT w wysokości 96,60 zł) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

O kosztach postępowania w części uznającej winę ukaranej Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 121 § 1 k.p.w. zwolnił obwinioną od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, albowiem uiszczenie ich byłoby zbyt uciążliwe ze względu na jej sytuację majątkową. O pozostałych kosztach w części uniewinniającej Sąd Odwoławczy orzekł na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 121 § 1 k.p.w. oraz art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w. obciążając nimi właściwą jednostkę samorządu terytorialnego.

SSO Przemysław Wasilewski